

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Københavns Universitet
Rektor Ralf Hemmingsen
Lotte Lynggaard-Johansen

Sendt pr. e-mail:

ku@ku.dk, rektor@adm.ku.dk, lotte.lynggaard-johansen@sund.ku.dk

Positiv akkreditering af eksisterende bacheloruddannelse i balkanstudier

Akkrediteringsrådet har 24. september 2015 akkrediteret bacheloruddannelsen i balkanstudier **positivt**, jf. akkrediteringslovens § 14, stk.1.¹ Rådet har truffet afgørelsen på baggrund af vedlagte akkrediteringsrapport fra Danmarks Akkrediteringsinstitution.

Det er rådets faglige helhedsvurdering, at uddannelsen opfylder kriterierne for relevans og kvalitet på tilfredsstillende vis.

Rådet har vurderet uddannelsen ud fra de kriterier for relevans og kvalitet, som fremgår af akkrediteringsbekendtgørelsen² og "Vejledning til uddannelsesakkreditering (eksisterende uddannelser og udbud)", 30. september 2013.

Akkrediteringen er gældende til og med 24. september 2021, jf. akkrediteringslovens § 15, medmindre uddannelsesinstitutionen i mellemtiden har opnået en positiv eller betinget positiv institutionsakkreditering. Uddannelsen udbydes i København.

I er velkomne til at kontakte direktør Anette Dørge på e-mail: akkr@akkr.dk, hvis I har spørgsmål eller behov for mere information.

Med venlig hilsen

Per B. Christensen
Formand
Akkrediteringsrådet

Anette Dørge
Direktør
Danmarks Akkrediteringsinstitution

Bilag:
Kopi af akkrediteringsrapport

Dette brev er også sendt til:
Styrelsen for Videregående Uddannelser, Uddannelses- og Forskningsministeriet

¹ Lov nr. 601 af 12. juni 2013 om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser (akkrediteringsloven).

² Bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser (akkrediteringsbekendtgørelsen).

Akkrediteringsrådet

30. september 2015

Bredgade 38
1260 København K
Tel. 3392 6900
Fax 3392 6901
Mail akkr@akkr.dk
Web www.akkr.dk

CVR-nr. 3060 3907

Sagsbehandler
Malene Hyldekrog
Tel. 72 31 88 08
Mail mahy@akkr.dk

Ref.-nr. 14/008245-56

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Akkrediterings- rapport

2015

AKKREDITERING AF EKSISTERENDE UDDANNELSE

BACHELORUDDANNELSE I BALKANSTUDIER

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Bacheloruddannelsen i balkanstudier, Københavns Universitet
14/008245
Juni 2015
Publikationen er offentliggjort elektronisk på www.akkr.dk

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Indstilling	4
Begrundelse for indstilling	4
Akkrediteringspanelet	5
Grundoplysninger.....	5
I Uddannelsesguiden er uddannelsen beskrevet på følgende måde	6
Uddannelsesetal	6
Uddannelsens mål for læringsudbytte.....	6
Uddannelsens struktur.....	7
Studieaktiviteter	8
Kriterium I: Behov og relevans.....	9
Kriterium II: Videngrundlag.....	12
Kriterium III: Mål for læringsudbytte.....	16
Kriterium IV: Tilrettelæggelse og gennemførelse	20
Kriterium V: Intern kvalitetssikring og -udvikling	26
Om akkrediteringen	30
Sagsbehandling.....	31
Dokumentation – samlet oversigt	31

Indstilling

Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) indstiller bacheloruddannelsen i balkanstudier på Københavns Universitet i København til:

Positiv uddannelsesakkreditering

Begrundelse for indstilling

Bacheloruddannelsen indstilles til positiv uddannelsesakkreditering på grund af følgende forhold:

Uddannelsen er et såkaldt ”småfag”, der har et lille balkanspecifikt fagligt miljø, som p.t. består af en adjunkt, der står til at blive lektor, en ph.d.-studerende og en studielektor. De dækker uddannelsens balkanspecifikke realiafag om historie, samfund og kultur, herunder litteratur og sprog på bachelorniveau. Dertil kommer, at uddannelsen understøttes af det generelle fagmiljø for Øst- og Sydøsteuropa studier på instituttet, herunder miljøerne i russisk, polsk, grækenlandsstudier og religionsvidenskab. Der udbydes obligatoriske fællesfag, hvor uddannelserne kan trække på instituttets forskningsmiljøer, hvilket også sker i forbindelse med selvstuderede forløb, herunder bachelorprojektet. Dette er med til at sikre, at uddannelsens samlede bredde forskningsdækkes.

Der findes ikke en kandidatuddannelse i direkte forlængelse af bacheloruddannelsen, men alle uddannelsens dimitterer læser videre på en kandidatuddannelse. Til uddannelsen er der knyttet et aftagerpanel, som er forankret på institutniveau. Det forholder sig løbende til uddannelsen i forbindelse med tilbagevendende studieordningsrevisioner. Det forholder sig desuden til emner, som har generel relevans på tværs på instituttets uddannelser, herunder for uddannelsen i balkanstudier. Der er i øvrigt på uddannelsen fokus på at inddrage relevante eksterne samarbejdspartnere i tilrettelæggelsen af eksempelvis udlandsophold.

Uddannelsens mål for læringsudbytte lever op til typebeskrivelsen for en bacheloruddannelse i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelse, ligesom der er sammenhæng mellem uddannelsens struktur, læringsmål og adgangsgrundlag set i forhold til målene for læringsudbytte.

Uddannelsen er samlet set tilrettelagt, så den studerende kan nå uddannelsens mål for læringsudbytte inden for den normerede studietid og med en samlet arbejdsbelastning svarende til uddannelsens omfang på 180 ECTS-point. Der gennemføres systematiske evalueringer af undervisningen, som behandles i studienævnet.

Uddannelsen har en betydelig udfordring med hensyn til de studerendes gennemførelse af uddannelsen samt frafaldet på første år. Frafaldet spiller ind på gennemførelsestallene. Dertil kommer, at frafaldet kan til dels forklares med at de studerende skal følge et krævende forberedende sprogkursus (propædeutik) i løbet af de første to semestre, som formelt ligger uden for uddannelsen, men som udgør en del af adgangsgrundlaget for uddannelsen.

Der er en vis usikkerhed med hensyn til, om det er de rigtige studiestatistiske data, der ligger til grund for monitoreringen af uddannelsen, men universitetet har opmærksomhed på de relevante problemer. Universitetet har iværksat tiltag til at forbedre de studerendes gennemførelse og imødegå frafald. Virkningerne af tiltagene kan endnu ikke aflæses.

Akkrediteringspanelet

Denne rapport er udarbejdet af AI i samarbejde med et akkrediteringspanel, som er nedsat til lejligheden. Panelet er sammensat, så medlemmerne har indgående viden om uddannelsens fagområder, uddannelsestilrettelæggelse og -gennemførelse og forholdene på arbejdsmarkedet. Panelet består af:

- *Kernefaglig ekspert:*
Svein Mønnesland, professor, Universitetet i Oslo, Norge.
Svein Mønnesland er professor ved Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk. Han er uddannet cand.philol. Han er tidligere universitetslektor i serbokroatisk ved Universitetet i Oslo og i dag professor i slaviske sprog. Han har beskæftiget sig med slavisk filologi og skrevet artikler og bøger om jugo-slavisk kultur, historie og politik.
- *Kernefaglig ekspert:*
Kjell Magnusson, lektor emeritus, Uppsala universitet, Sverige.
Kjell Magnusson er uddannet inden for østeuropastudier og sociologi. Hans forskning omhandler de sociale, kulturelle og politiske processer på Balkan; etniske konflikter og vold; teorier om identitet, etnicitet og nationalisme; religion og folkedrab.
- *Aftagerrepræsentant:*
Hans Østergaard Pedersen, general sales manager, Spx Flow Technology Danmark.
Hans Østergaard Pedersen er cand.phil. i russisk fra Aarhus Universitet. Han har ansvar for salg til Central- og Østeuropa i virksomheden Spx Flow Technology Danmark.
- *Studerterrepræsentant:*
Medine Duvarci, stud.mag. i kommunikation og kultur- og sprogmodestudier, Roskilde Universitet.
Medine Duvarci har været bestyrelsesmedlem i DM og Frit Forum på Roskilde Universitet.

Akkrediteringspanelet har været i høring hos institutionen, som har haft mulighed for at gøre indsigelse, hvis der var tvivl om en panelmedlemmets habilitet. Alle panelmedlemmerne har underskrevet en habilitetserklæring og en erklæring om tavshedspligt.

Grundoplysninger

Udbudssted

Uddannelsen bliver udbudt på Københavns Universitet, Institut for tværkulturelle og regionale studier (ToRS), Karen Blixens Vej 4, 2300 København S.

Sprog

Undervisningen foregår på dansk.

Hovedområde

Uddannelsen hører under det humanistiske hovedområde.

I Uddannelsesguiden er uddannelsen beskrevet på følgende måde

"Balkanstudier handler om lande og områder på Balkan med specielt fokus på Bosnien-Hercegovina, Kroatien, FYROM (Former Yugoslav Republic of Macedonia), Serbien og Montenegro.

Du får viden om regionens fælles kultur og dens rødder i den nærorientaliske kultur, og du lærer om de enkelte landes sprog, kultur, historie, samfundsforhold og geografi.

Undervisningen omfatter emner som fx:

- *Balkankundskab og fagteori*
- *Sprog*
- *Tekst og historisk og kulturel kontekst*
- *Sprog og tekst*
- *Videnskab og videnskabsteori*

Studiet af Balkans historie giver dig samtidig en baggrund for at analysere og forstå de krige og konflikter, der i nyere tid har præget regionen." (kilde: www.ug.dk)

Denne beskrivelse er kun gengivet i rapporten til almen introduktion. Teksten indgår ikke i vurderingsgrundlaget.

Uddannelsesstat

Uddannelser og udbud	2011	2012	2013
Antal nye studerende optaget på uddannelsen eller udbuddet de seneste tre år	9	13	11
Antal indskrevne studerende de seneste tre år	42	44	45
Antal dimittender de seneste tre år	5	6	5

Uddannelsens mål for læringsudbytte

Jf. Studieordningen, 2010, revideret i 2014:

A) Viden om

- en regions samfundsmæssige og kulturelle forhold i historisk perspektiv
- videnskabelige tilgange til sprog-, kultur- og samfundsanalyse
- aktuelle forskningsteoretiske problemstillinger og diskussioner
- metoder til undersøgelser af sproglige, historiske, samfundsmæssige og kulturelle problemstillinger.

B) Færdigheder i at

- fungere som formidler mellem den studerede kultur og andre kulturer
- strukturere egen læring og arbejde effektivt, både selvstændigt og sammen med andre demonstrere indsigt i og vurdere centrale discipliner, teorier og metoder med relevans for specialiseringen og humanistisk kultur-analyse
- foretage analyser ved hjælp af kritisk og begrundet anvendelse af videnskabelig metode, herunder tilegne sig, formulere og formidle analysens problemstilling og resultater

- finde og udvælge relevant faglitteratur og andet materiale om givne problemstillinger
- læse og forstå en videnskabelig tekst på dens egne præmisser, formidle tekstens indhold, sammenligne og perspektivere teksten i forhold til andre tekster samt anvende den i skriftlige og mundtlige opgaver.
- selvstændigt planlægge og strukturere en større rapport om en faglig problemstilling inden for en afgrænset tidsramme.

C) Kompetencer i at

- formidle perspektiver mellem forskellige kulturer
- kunne fortolke, evaluere og forandre sine egne kriterier for iagttagelse, kommunikation og handling, herunder læring og faglig udvikling
- formidle viden inden for de akademiske krav og normer, hvor metode- og teorivalg er reflekteret arbejde selvstændigt og målrettet med projekter med definerede deadlines
- træffe og begrunde fagligt relaterede beslutninger.

Uddannelsens struktur

Semester	Modul	Titel	ECTS-point
Første	Modul 1	Propædeutik A	15
	Modul 2	Balkans historie, kultur og litteratur	15
Andet	Modul 3	Propædeutik B	15
	Modul 4	ToRS fællesfag Øst- og Sydøsteuropas generelle historie og kultur	15
Tredje	Modul 5	Sprog 1 Bosnisk/Kroatisk/Serbisk	15
	Modul 6	Balkans kultur, mentalitet, samfund: identitetsdannelse og moderne forhold	15
Fjerde	Modul 7	Sprog 2 Bosnisk/Kroatisk/Serbisk	15
	Modul 8	ToRS fællesfag Videnskab og videnskabsteori	15
Femte	Modul 9	Sprog 3 Bosnisk/Kroatisk/Serbisk	15
	Bachelortilvalg		15
Sjette	Bachelortilvalg		15 + 15
Syvende	Modul 10	Fordybelses-/Valgfrit emne	15
	Modul 11	Bachelorprojekt	15

(Studieordningen, 2010, revideret i 2014).

Studieaktiviteter

Studieaktiviteten på uddannelsen er fordelt på denne måde:

BALKANSTUDIER BA 2010-ordning		Undervisning		Vejledning	Andre uddannelsesaktiviteter		Kun universiteterne og de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner - Forskningsdækning		
Semester/modul	Undervisnings- lektioner med holdstørrelse ≤40 (opgjort i lektioner á 45 min.)	Undervisnings- lektioner med holdstørrelse >40 (opgjort i lektioner á 45 min.)	Vejledning pr. studerende (opgjort i lektioner á 45 min.)	1.Praktik/projektorienteret forløb (f.eks. praktik- forløb på universiteterne) 2.Bachelorprojekt 3.Kandidatspeciale 4.Obligatorisk udlandsophold	Anden uddannelses- aktivitet opgjort i ECTS	VIP (opgjort i lektioner á 45 min.)	D-VIP (opgjort i lektioner á 45 min.)	Andre undervisere/vejledere (opgjort i lektioner á 45 min.)	
1. semester (30 ECTS)	140					140			
2. semester (30 ECTS)	168					168			
3. semester (30 ECTS)	140					140			
4. semester (30 ECTS)	140					84	56		
5. semester (30 ECTS)	28					28			
6. semester (30 ECTS)									
7. semester (30 ECTS)	56		13	(BA-projekt	15 ECTS)	69			

(Dokumentationsrapporten, s. 140)

Universitetet bemærker, at der på 5. og 6. semester er tre tilvalgsmoduler på hver 15 ECTS-point fordelt med et modul på 5. semester og to moduler på 6. semester. De studerende kan vælge mellem et stort antal fag, og der er ikke nogen standard at opgøre timetal og VIP/DVIP-ratio efter.

Kriterium I: Behov og relevans

Uddannelsen er relevant i forhold til arbejdsmarkedets behov.

Uddybning:

- dimittenderne finder relevant beskæftigelse eller videre uddannelse,
- institutionen indgår i en løbende dialog med aftagere og andre relevante interessenter med henblik på fortsat at sikre uddannelsens relevans på arbejdsmarkedet.

Vurdering

Kriteriet er opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens dimittender finder videre uddannelse. Panelet vurderer endvidere, at der på instituttet er et aftagerpanel, som også forholder sig konkret til uddannelsesrelevante emner. Derudover indgår uddannelsen i samarbejder med relevante interessenter.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Finder dimittenderne relevant beskæftigelse eller videre uddannelse?

Der er fem-seks dimittender årligt fra balkanstudier. Universitetet har i juni 2014 foretaget en særkørsel hos Danmarks Statistik, som viser, at der ikke er ledighed blandt dimittenderne fra bacheloruddannelsen i balkanstudier (dokumentationsrapporten, s. 101).

Universitetet oplyste i forbindelse med akkrediteringspanelets besøg, at uddannelsens dimittender primært søger videre på kandidatuddannelser. Ifølge universitetets oplysninger fortsætter ca. halvdelen af dimittenderne på kandidatuddannelser i østeuropastudier eller tværkulturelle studier, som begge er kandidatuddannelser, der udbydes på samme institut. Universitetet nævner, at den resterende halvdel af dimittenderne søger videre på kandidatuddannelser på fx CBS. Det er uddannelseskoordinatoren for Balkanstudier, som har kontakt til dimittenderne og får viden om, hvilke uddannelser der tager imod uddannelsens dimittender. Der er dog ikke nogen dialog, heller ikke uformel, med de uddannelsessteder uden for instituttet, der aftager dimittenderne.

Akkrediteringspanelet vurderer, særligt på baggrund af dialogen med uddannelseskoordinatoren, at uddannelsens dimittender finder videre og relevant uddannelse. Samtidig gør uddannelsens størrelse, med fem-seks dimittender årligt, det muligt for uddannelseskoordinatoren at indsamle viden om dimittendernes videre uddannelse. Panelet bemærker dog samtidig kritisk, at der ikke er kontakt til de uddannelsessteder, der aftager dimittenderne.

Hvad gør institutionen for at afhjælpe eventuel høj ledighed?

Akkrediteringspanelet vurderer, at der ikke er et problem med høj ledighed.

Indgår institutionen i dialog med aftagere og andre relevante interessenter omkring arbejdsmarkedets behov?

Universitetet indgår i en formaliseret dialog med aftagere, bl.a. via instituttets aftagerpanel. Ifølge aftagerpanelets kommissorium er formålet med panelet at udvikle instituttets uddannelser, styrke dets erhvervskontakt og forbedre forudsætningerne for at vejlede de studerende om kompetencer, karriereveje og beskæftigelsesmuligheder samt øge aftagernes kendskab til kompetencerne hos instituttets dimittender generelt (dokumentationsrapporten, s. 92-93).

Aftagerpanelet er sammensat af medlemmer, der tilsammen skal have erfaring med og indsigt i instituttets uddannelser og dertilhørende ansættelsesområder. P.t. består panelet af følgende:

Tabel 1 – Aftagerpanel, ToRS, Københavns Universitet

Navn	Titel	Virksomhed
Mikkel Madvig	Group Talent Management	A.P. Moller-Maersk A/S
Claus Egeris	Sekretariatschef	Måltidspartnerskabet
Annemette Rahbæk Warburg	Direktør (tidl.)	Kulturstyrelsen
Charlotte Rønhof	DI (Dansk Industri),	Forsknings- og uddannelsespolitisk Chef
Jan Thrane	Rektor	NGG
Jesper Schou	Direktør	Billetkontoret A/S
Morten Thomsen Højsgaard	Generalsekretær	Dansk Bibelselskab
Janne Laursen	Museumsdirektør	Dansk Jødisk Museum
Elsebeth Tarp	Seniorrådgiver	Udenrigsministeriet

(Kilde: <http://tors.ku.dk/samarbejde/aftagerpanel/>)

Akkrediteringspanelet bemærker, at der ikke er medlemmer med specifikt kendskab til Balkan, men at aftagerpanelet i højere grad består af generalister. Panelet anerkender dog samtidig præmissen om, at aftagerpanelet er forankret på institutniveau og derfor skal dække alle uddannelserne.

Aftagerpanelet holder tre møder årligt, og af dokumentationsrapporten fremgår det, at der i 2014 blev holdt et møde i marts, samt at der var to planlagte møder i september og november/december (dokumentationsrapporten, s. 81-82). Ved det seneste møde i aftagerpanelet, som akkrediteringspanelet har kendskab til, deltog seks ud af ni medlemmer.

Aftagerpanelmøderne bliver brugt til at diskutere fx revisioner af studieordningerne for instituttets uddannelser, projektorienterede forløb og ideer til afvikling af undervisning samt til, at instituttet kan orientere om status for eller udviklings tiltag på instituttets uddannelser. Akkrediteringspanelet har i et referat af aftagerpanelets møde 31. marts 2014 set, at der på mødet refereres til bacheloruddannelsen i balkanstudier, i forbindelse med at den står foran at skulle akkrediteres (dokumentationsrapporten, s. 83-85).

Universitetet oplyser, at aftagerpanelets drøftelser fx handler om input til optimering af undervisningen på instituttet og inddragelse af eksterne samarbejdspartnere i forbindelse med undervisningsforløb og projektorienterede forløb. Disse emner har relevans for instituttets uddannelser, men akkrediteringspanelet bemærker, at aftagerpanelet ikke nødvendigvis forholder sig konkret til bacheloruddannelsen. Dog bliver uddannelsen genstand for aftagerpanelets drøftelser i forbindelse med studieordningsrevisioner, der foretages mindst hvert tredje år, og hvor emner som uddannelsernes struktur, indhold og udprøvning bliver drøftet. Derudover er det bekendtgørelsesfastsat, at nye og/eller reviderede studieordninger for instituttets uddannelser også sendes i høring hos det relevante censorformandskab. I forbindelse med sådanne tiltag er det herefter studielederens ansvar at implementere de relevante input på de respektive uddannelser, jf. fakultetets procedure for dialog med aftagerpaneler (dokumentationsrapporten, s. 7).

Akkrediteringspanelet finder det interessant, at man på uddannelsen har et samarbejde med eksterne interessenter i form af balkanområdet ambassader i Danmark, foreløbig særligt med den kroatiske ambassade. Dialogen medvirker til kontakter og samarbejde med universiteter i regionen. Uddannelsen har et godt samarbejde med universitetet i Zagreb, hvor de studerende tilbydes sprogundervisning. Panelet finder det positivt, at uddannelsen ønsker at udvide denne type samarbejde til andre steder i Balkanområdet.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der på institutniveau foregår en relevant dialog med aftagerpanelet om emner, der har relevans for instituttets uddannelser. Aftagerpanelet forholder sig konkret til de enkelte uddannelser, herunder bacheloruddannelsen i balkanstudier, i forbindelse med de tilbagevendende studieordningsrevisioner. Fakultetets procedurer for dialog med aftagerpanelet sikrer, at studielederen har ansvar for implementering af tiltag og input fra aftagerpanelet, der måtte have relevans for uddannelserne.

Akkrediteringspanelet vurderer endvidere, at der på uddannelsen er interesse for at inddrage relevante interesser i udviklingen af uddannelsen. Samarbejdet med universitetet i Zagreb er et eksempel herpå.

Kriterium II: Videngrundlag

Uddannelsen er baseret på det videngrundlag, som følger af reglerne for uddannelsen.

Uddybning:

- uddannelsen er tilknyttet et relevant fagligt miljø, hvor underviserne samlet set lever op til de krav til kvalifikationer og kompetencer, der følger af reglerne for uddannelsen,
- uddannelsen er baseret på ny viden og tilrettelægges af undervisere, der deltager i eller har aktiv kontakt med relevante forsknings- eller udviklingsmiljøer,
- de studerende har kontakt til det relevante videngrundlag, fx gennem inddragelse i aktiviteter relateret hertil.

Vurdering

Kriteriet er opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen er tilknyttet et lille, men kompetent fagligt miljø, og at den vil blive baseret på ny viden. Miljøet dækker områdets historie, samfund, kultur og litteratur samt sprog på bachelorniveau. Dertil kommer, at uddannelsen er indlejret i et større fagmiljø i forbindelse med syd- og østeuropastudier, hvilket er med til at sikre, at uddannelsens bredde samlet set forskningsdækkes.

Endelig vurderer akkrediteringspanelet, at de studerende får kontakt til det relevante videngrundlag gennem en tæt kontakt til uddannelseskoordinatoren og underviserne, samt at de løbende bliver introduceret til og inddraget i forskningsaktiviteter i forbindelse med forskningsseminarer, konferencer og oplæg.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Har uddannelsen et videngrundlag af tilstrækkelig kvalitet?

Det faglige miljø for uddannelsen består p.t. af en adjunkt, som forventes at få tildelt lektorat i løbet af 2015 (dokumentationsrapporten, s. 22), samt en ph.d.-studerende og en studieadjunkt. Sidstnævnte forestår propædeutikken, der udgør en del af adgangsgrundlaget for uddannelsen. Propædeutikken forløber over de første to semestre. Universitetet oplyser, at man desuden forventer at kunne opnormere VIP-antallet med en halv til en hel VIP ved oprettelsen af en adjunktstilling ud over den allerede nævnte kommende lektorstilling. Dette afhænger dog af STÅ-indtjeningen på faget, da et fag med småfagsbevilling og to ansatte skal tjene 25 STÅ for at kunne dække to HVIP'er (supplerende oplysninger, marts 2015).

Universitetet oplyser, at der ifølge instituttets strategi skal være mindst to VIP'er ansat på et småfag som balkanstudier, hvoraf den ene kan være delt med et andet fag. Dette lever fagmiljøet på balkanstudier op til. I forlængelse heraf kendetegner det også uddannelsens fagmiljø, at der er et betydeligt overlap med miljøerne for hele øst- og sydøsteuropaområdet, eksempelvis russisk, polsk og grækenlandsstudier, samt miljøet omkring religionsvidenskab.

Universitetet gør rede for, at man på instituttet er opmærksom på, at et lille områdefag som balkanstudiers faglige miljø er skrøbeligt, og man gør derfor en indsats for at føre småfagenes faglige miljøer sammen med henblik på at skabe en kritisk masse. Dette sker fx gennem fællesfag for bacheloruddannelserne inden for øst- og sydøsteuropaområdet, dvs. uddannelserne i balkanstudier, grækenlandsstudier, polsk og russisk. Fællesfagene drejer sig eksempelvis om modulet Sydøsteuropas generelle historie og kultur samt modulet videnskabsteori. Dertil kommer modulet vedrørende det valgfrie eller særligt studerede emne, hvor der også trækkes på hele fagmiljøet.

Universitetet har vedlagt materiale om de undervisere, der har undervist på uddannelsen forud for udarbejdelsen af dokumentationsmaterialet, med angivelse af, hvilke moduler underviserne er relaterede til. En oversigt over, hvordan underviserne dækker uddannelsens forskellige moduler, kan ses i tabel 2.

Tabel 2 – Oversigt over undervisere på balkanstudier

Moduler	Navn og titel	Bemærkninger
Realiafag – balkanstudier		
- Balkans historie og kultur - Kultur og samfund	Tea Sindbæk, ph.d., adjunkt i balkanstudier, uddannelseskoordinator	Forskningsfelter: Sydøsteuropas historie og politik, historiebrug og erindring, identitetspolitik, populærkultur
Sprogfag		
- Bosnisk/kroatisk/serbisk sprog 1 og sprog 2 - Emnekursus i sprogforandring og sprogpolitik	Martin Schou Madsen, ph.d.	Forskningsfelter: bosnisk/kroatisk/serbisk lingvistik, grammatik, sprogforandring og sprogpolitik
Bosnisk/kroatisk/serbisk sprog 1 og sprog 2	Ehlimana Dedovic, undervisningsassistent	Ekspertise: bosnisk/kroatisk/serbisk sprog, tolkning og oversættelse
Bosnisk/kroatisk/serbisk sprog 1 og sprog 2	Tatjana Crnogorac, undervisningsassistent	Ekspertise: bosnisk/kroatisk/serbisk sprog, tolkning og oversættelse
Propædeutik A og B	Salih Bukovica, studieadjunkt	Ekspertise: bosnisk/kroatisk/serbisk sprogfærdighed og samtale
Valgfrie emner – studeret emne		
Valgfrit emne, særligt studeret emne	Tea Sindbæk, ph.d., adjunkt i balkanstudier, uddannelseskoordinator	Forskningsfelter: Sydøsteuropas historie og politik, historiebrug og erindring, identitetspolitik, populærkultur
Valgfrit emne, særligt studeret emne	Ismar Dedovic, ph.d.-stipendiat ved Saxo-Instituttet, Københavns Universitet	Forskningsfelter: Sydøsteuropas historie og politik, historisk kildeforbrug, tekstlæsning, aktuelle problemstillinger
Valgfrit emne, særligt studeret emne	Vasilis Petsinis, ph.d., DVIP	Forskningsfelter: Sydøsteuropas historie og politik, bosnisk/kroatisk/serbisk sprog, nationalisme og minoriteter
Fællesfag – øst- og sydøsteuropastudier		
Øst- og Sydøsteuropas generelle historie og kultur	Tine Roesen, ph.d., adjunkt i russisk	Indgår i undervisningssamarbejde i forbindelse med kultur og samfund på Balkan, valgfrit emne, særligt studeret emne
Øst- og Sydøsteuropas generelle historie og kultur	Trine Satuning Willert, ph.d., adjunkt i grækenlandsstudier	Indgår i undervisningssamarbejde i forbindelse med fx valgfrit emne og særligt studeret emne
Øst- og Sydøsteuropas generelle historie og kultur	Krzysztof Stala, ph.d., lektor i polsk	Indgår i undervisningssamarbejde i forbindelse med fx valgfrit emne og særligt studeret emne
Øst- og Sydøsteuropas generelle historie og kultur	Flemming Splidsboel Hansen, ph.d., lektor i russisk politik	Indgår i undervisningssamarbejde i forbindelse med emnekursus i EU's udenrigspolitik, valgfrit emne og særligt studeret emne

(Baseret på dokumentationsrapportens informationer, s. 131-133).

Det er særligt uddannelseskoordinator Tea Sindbæk, der forestår undervisningen i realiafagene vedrørende Balkans historie, samfund og kultur, hvori litteratur også indgår.

Akkrediteringspanelet bemærker, at det, ud over ph.d.-stipendiat Martin Schou Madsen, der forestår undervisningen i sprog og sprogpolitik, også er undervisningsassistenter, der forestår undervisning i sprog som redskabsfag. Undervisningen her består bl.a. af taleøvelser, lytteøvelser og skriftlige øvelser, i forbindelse med hvilke der ikke stilles krav om forskningsdækning. Panelet finder det udmærket, at uddannelsen har sprogglærere med sproget som modersmål og dermed har indfødt sprogkompetence.

Med hensyn til det faglige miljøes publiceringsgrad specifikt inden for Balkanområdet oplyser universitetet et publikationstal på 12 niveaupoint for ni publikationer udgivet af hhv. adjunkt Tea Sindbæk, ph.d.-stipendiat Ismar Dedovic og ekstern lektor og ph.d. Vasilis Petsinis i perioden 2011-14. Niveaupointene fremgår af tabel 3.

Tabel 3 - Publikationer

	2011	2012	2013	2014
Tidsskriftsartikler BFI 2	3	0	0	1
Tidsskriftsartikler BFI 1	0	1	1	3
I alt (publikationer)	3	1	1	4

Akkrediteringspanelet har forholdt sig til profilerne, der står bag uddannelsen, og som fremgår af tabel 2 ovenfor, og vurderer, at uddannelsens samlede faglige miljø er bredt og internationalt funderet.

Akkrediteringspanelet lægger i denne forbindelse særligt vægt på, at universitetet planlægger at opnormere miljøet med et lektorat i 2015, samt på, at man planlægger at oprette et adjunktur på længere sigt. Dertil kommer, at panelet vurderer publikationsgraden som tilfredsstillende i forhold til miljøets størrelse.

Akkrediteringspanelet vurderer samlet set, at det samlede faglige miljø omkring uddannelsen i balkanstudier har bredden og er af tilfredsstillende kvalitet til at understøtte uddannelsens elementer og helhed på bachelorniveau.

Står relevante undervisere bag uddannelsen?

Universitetet oplyser, at undervisningen tilrettelægges og aftales mellem de aktive forskere på uddannelsen. Undervisningsplanen forelægges studieledelsen, der tager beslutning om tildeling af ressourcer, herunder DVIP-midler. Det er studienævnet, som godkender den fastlagte undervisningsplan som helhed.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der står relevante undervisere bag uddannelsen, og at særligt uddannelseskoordinator Tea Sindbæk spiller en stor rolle i forbindelse med planlægningen af undervisningen.

Får de studerende kontakt til det faglige miljø og videngrundlaget?

Universitetet oplyser, at det i lyset af, at VIP'er fra hele fagområdet øst- og sydøsteuropastudier underviser på uddannelsen i bl.a. fællesfag, kan være vanskeligt at opgøre, præcis hvor mange VIP'er der isoleret set udgør det faglige miljø på uddannelsen. Grænserne er flydende. Universitetet har i sin stud/VIP-opgørelse gjort rede for et såkaldt forsigtigt bud på, hvor mange VIP'er der har undervist i det seneste undervisningsår (2012/13), og har herudfra udregnet følgende stud/VIP-ratio:

Tabel 4 –Stud/VIP –ratioer og STÅ/VIP

Stud/VIP-ratio (seneste år)	STÅ/VIP (årsværk) (seneste år)
45/5 = 9	17,8/0,72 = 24,72

Stud/VIP- og STÅ/VIP-ratioerne indikerer, at de studerende i tilfredsstillende grad har kontakt til det videnskabelige personale, hvilket de også gav udtryk for under akkrediteringspanelets besøg. De studerende bliver inddraget i forbindelse med forskningsseminarer, konferencer og oplæg. Som eksempel nævner uddannelseskoordinator Tea Sindbæk et seminar vedrørende første verdenskrig, der var obligatorisk for de studerende, som afholdtes på instituttet i 2014, samt at hele årgange bliver inviteret med, når hun eller en anden forsker fra instituttet holder oplæg uden for instituttet, fx på universitetet i Lund.

Universitetet redegør for, at eksterne undervisere inddrages, fx i forbindelse med sprogundervisningen. Nedenstående opgørelse (tabel 5) af antallet af VIP'er og DVIP'er i det seneste undervisningsår viser et forholdstal på 2,88, hvilket indikerer, at fagmiljøet langt hen ad vejen er i stand til at dække uddannelsen selv.

Tabel 5 – VIP/DVIP

VIP-årsværk til uddannelsen	DVIP-årsværk	Forholdstallet
0,72	0,25	2,88

Akkrediteringspanelet vurderer, at det faglige miljø omkring uddannelsen er lille, men at det inden for dette forskningsfelt ikke er usædvanligt. Det forhold, at uddannelsen også understøttes af det generelle fagmiljø for øst- og sydøsteuropastudier, fx gennem fællesfag på tværs af uddannelserne samt gennem de valgfrie og særligt studerede emner, er med til at sikre den faglige dækning af uddannelsens bredde.

Kriterium III: Mål for læringsudbytte

Der er sammenhæng mellem uddannelsens indhold og målene for læringsudbytte.

Uddybning:

- uddannelsens mål for læringsudbytte lever op til den relevante typebeskrivelse i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser,
- der er sammenhæng mellem uddannelsens struktur, læringsmål og adgangsgrundlag set i forhold til målene for læringsudbytte.

Vurdering

Kriteriet er opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens mål for læringsudbytte lever op til typebeskrivelsen for en bacheloruddannelse i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelse. Panelet vurderer endvidere, at der er sammenhæng mellem uddannelsens struktur, læringsmål og adgangsgrundlag set i forhold til de samlede mål for læringsudbytte.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Har uddannelsens mål for læringsudbytte det rette niveau for uddannelsestypen?

Universitetet har udarbejdet et skema, der sammenstiller uddannelsens samlede mål for læringsudbytte med kvalifikationsrammens typebeskrivelse for bacheloruddannelser.

For at illustrere dette ses nedenfor i tabel 6 et udpluk af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte sammenholdt med typebeskrivelsen inden for kategorierne viden, færdighed og kompetence:

Tabel 6 – Uddannelsens samlede mål for læringsudbytte

Viden/Færdighed/Kompetence	Bachelorniveau	BA Balkanstudier
<i>Viden:</i> Vidensfelt	Skal have forskningsbaseret viden om teori, metode og praksis inden for et eller flere fagområder	- en regions samfundsmæssige og kulturelle forhold i historisk perspektiv - metoder til undersøgelser af sproglige, historiske, samfundsmæssige og kulturelle problemstillinger. - Sproglige forhold i det studerede område eller land - centrale aspekter af regionens eller landets kultur- og samfundsforhold - Hvorledes forhold i det studerede område eller land relaterer sig til globale forhold
<i>Færdighed:</i> Typen af færdigheder	Skal kunne anvende et eller flere fagområders videnskabelige metoder og redskaber samt kunne anvende generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne	- demonstrere indsigt i og vurdere centrale discipliner, teorier og metoder med relevans for specialiseringen og humanistisk kulturanalyse - forstå materiale på det studerede sprog samt videnskabelige tekster inden for fagområdet på dansk, engelsk og andre fremmedsprog. - analysere det studerede sprog på baggrund af indsigt i sprogvidenskabelige grundbegreber. - analysere og forstå den processuelle karakter af samfunds- og kulturprocesser og deres bundethed af tid og rum. - indkredse vigtige forskningsfelter og relatere dem til forskningshistorien. - indsamle relevant materiale knyttet til et problemfelt inden for samfund, kultur og historie i det studerede område eller land.

		- identificere og analysere udvalgte forhold inden for samfund, kultur og historie.
<i>Færdighed:</i> Formidling	Skal kunne formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller til både fagfæller og ikke-specialister	- fungere som formidler mellem den studerede kultur og andre kulturer - oversætte mellem det studerede sprog og dansk - selvstændigt planlægge og strukturere en større rapport om en faglig - problemstilling inden for en afgrænset tidsramme.
<i>Kompetence:</i> Samarbejde og ansvar	Skal selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang	- formidle perspektiver mellem forskellige kulturer. - formidle viden inden for de akademiske krav og normer, hvor metode- og teorivalg er reflekteret. træffe og begrundede fagligt relaterede beslutninger.

(Dokumentationsrapporten, s. 135-136 (uddrag)).

Akkrediteringspanelet bemærker, at da uddannelsen er et områdestudie, er dens samlede mål for læringsudbytte mange inden for forskellige emner såsom Balkans sprog, samfundsforhold, kultur og historie, hvor sprog betones. Panelet finder, at det giver en bred uddannelsesprofil med metodisk fokus på humanistisk kulturanalyse.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens samlede mål for læringsudbytte er omfattende, men at de lever op til niveauet for uddannelsestypen.

Er uddannelsens samlede mål for læringsudbytte understøttet af uddannelsens elementer?

Af uddannelsens struktur (denne rapport s. 7) fremgår det, at de to første år består af sideløbende undervisning i hhv. sprog og realiafag. De to første semestre består af propædeutik og fagmodulerne Balkans historie, kultur og litteratur (modul 2) og Øst- og Sydøsteuropas generelle historie og kultur (modul 4, fællesfag). 3. og 4. semester indeholder sprogfag (modul 5 og 7), fagmodulet Balkans kultur, mentalitet og samfund (modul 6) samt fagmodulet videnskabsteori (modul 8, fællesfag). Endelig består 5., 6. og 7. semester både af et enkelt sprogfag (modul 9) og tilvalgsfag og af det afsluttende bachelorprojekt på 7. semester.

Universitetet har redegjort for, hvordan de samlede mål for læringsudbytte understøttes af de enkelte fagmodulers læringsmål ved at opstille dem i et oversigtsskema.

I forlængelse af ovenstående afsnit har akkrediteringspanelet særligt haft fokus på, hvordan målene særligt inden for sprog og samfundsforhold understøttes af modulerne. Eksempler herpå er vist i tabel 7.

Tabel 7 – Fagelementernes læringsmål

<i>Færdighed:</i> Formidling	Skal kunne formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller til både fagfæller og ikke-specialister	- fungere som formidler mellem den studerede kultur og andre kulturer - oversætte mellem det studerede sprog og dansk - selvstændigt planlægge og strukturere en større rapport om en faglig - problemstilling inden for en afgrænset tidsramme.	- beherske det studerede sprogs morfologi og syntaks (modul 5) - oversætte en tekst fra det studerede sprog til dansk med tilhørende grammatiske kommentarer. - Oversættelsen skal være præcis, udtømmende, idiomatisk korrekt og stilistisk dækkende (modul 5) - beskrive grammatiske fænomener, som optræder i de tekster, der arbejdes med (modul 5) - redegøre for forskellene mellem varianterne af sproget, hvis det studerede sprog er bosnisk/kroatisk/serbisk (modul 5) - redegøre for oversættelsesproblemer i relation til dansk og det studerede sprog. (modul 5) - oversætte en dansk tekst uden særlige vanskeligheder til det studerede sprog. - Oversættelsen skal være præcis, idiomatisk og stilistisk adækvat (modul 7) - anvende det studerede sprogs ortografi og tegnsætning sikkert og korrekt. (modul 7)
---------------------------------	---	---	--

<i>Færdighed:</i> Typen af færdigheder	Skal kunne anvende et eller flere fagområders videnskabelige metoder og redskaber samt kunne anvende generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne	- demonstrere indsigt i og vurdere centrale discipliner, teorier og metoder med relevans for specialiseringen og humanistisk kulturanalyse - forstå materiale på det studerede sprog samt videnskabelige tekster inden for fagområdet på dansk, engelsk og andre fremmedsprog. - analysere det studerede sprog på baggrund af indsigt i sprogvidenskabelige grundbegreber. - analysere og forstå den processuelle karakter af samfunds- og kulturprocesser og deres bundethed af tid og rum. - indkredse vigtige forskningsfelter og relatere dem til forskningshistorien. - indsamle relevant materiale knyttet til et problemfelt inden for samfund, kultur og historie i det studerede område eller land. - identificere og analysere udvalgte forhold inden for samfund, kultur og historie.	- identificere historieskrivningens samt kultur- og samfundsbeskrivelsens elementære fortolkningsproblemer (modul 2) - identificere de identitetshistoriske faktorer, der spiller en rolle i den offentlige debat (modul 2) - redegøre for hovedtræk i Balkans kulturer (herunder subkulturer), - mentalitetsforhold og identitetsopfattelser, således som de fremtræder i kulturhistoriske og kunstneriske værker, fx skønlitteratur, filosofi, billedkunst, film og andre medier (modul 6) - redegøre for hovedtræk i transformationsprocesserne efter 1991 (politiske, økonomiske, sociale, kulturelle, religiøse og sproglige forandringer) samt deres konsekvenser for identitetsdannelsen. (modul 6)
---	---	--	--

(Dokumentationsrapporten, s. 137 f. (uddrag)).

Akkrediteringspanelet bemærker, at bacheloruddannelsen i balkanstudier er et områdestudie, hvilket indebærer, at de enkelte faglige moduler skal dække mål inden for flere emner såsom kultur, historie og samfundsforhold. Desuden anlægges der i læringsmålene for sprogmodulerne (modul 5, 7 og 9) et højt niveau. Dette medfører en afvejning mellem bredde- og dybdekendskab inden for emnerne i den praktiske tilrettelæggelse af uddannelsen, hvilket behandles under kriterium IV. Universitetet oplyser, at de studerende har mulighed for i deres valgfrie og særligt studerede emner samt i forbindelse med tilvalg og projekter at gå i dybden og specialisere sig inden for de emner, som de er blevet introduceret til i de faste fagmoduler.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der er sammenhæng mellem de samlede mål for læringsudbytte og læringsmålene for uddannelsens enkelte fagelementer.

Bygger uddannelsen videre på adgangsgrundlaget?

Adgangsgrundlaget for uddannelsen er en adgangsgivende gymnasial eksamen med følgende fagspecifikke krav:

- Dansk A
- Engelsk B
- Yderligere et fremmedsprog: begyndersprog A eller fortsættersprog B
- Historie B eller idehistorie B eller samtidshistorie B.

1. semester indeholder et introducerende fag om Balkans historie, kultur og litteratur. De studerende på 1. semester giver udtryk for, at forberedelsen hertil og undervisningen heri er udfordrende. Dertil kommer 30 ECTS-point propædeutik i bosnisk, kroatisk og serbisk, som er en del af adgangsgrundlaget, men som de studerende følger på de første to semestre af uddannelsen. Propædeutikken er en forudsætning for og et redskab til at følge og forberede uddannelsens undervisningsmoduler i bl.a. sprog 1 og sprog 2.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens niveau bygger videre på adgangsgrundlaget og i tilstrækkelig grad udfordrer de studerende.

Kriterium IV: Tilrettelæggelse og gennemførelse

Tilrettelæggelsen og den praktiske gennemførelse af uddannelsen understøtter opnåelsen af målene for læringsudbytte.

Uddybning:

- uddannelsen er tilrettelagt, så den studerende kan opnå uddannelsens mål for læringsudbytte inden for uddannelsens normerede studietid og med en samlet arbejdsbelastning svarende til uddannelsens omfang i ECTS-point,
- undervisningen på uddannelsen er pædagogisk kvalificeret,
- uddannelsen er tilrettelagt, så det er muligt at gennemføre én eller flere dele af uddannelsen eller udbuddet i udlandet inden for uddannelsens normerede studietid,
- dele af uddannelsen, der gennemføres uden for institutionen, herunder praktik, kliniske forløb og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, indgår som integrerede dele af uddannelsen, således at de studerendes læring på institutionen og på dele, der gennemføres uden for institutionen, supplerer hinanden.

Vurdering

Kriteriet er delvist tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen har en betydelig udfordring med hensyn til frafald på første år og de studerendes gennemførelse på normeret tid. En del af frafaldet kan tilskrives propædeutikken, som ligger uden for uddannelsen. Med hensyn til gennemførelsestiderne udgør muligheden for udlandsophold en betydelig forsinkelsesfaktor på uddannelsen. Universitetet er opmærksomt på problemerne og har iværksat tiltag, der skal løse udfordringerne, men tiltagenes virkning kan endnu ikke ses.

Akkrediteringspanelet vurderer i øvrigt, at undervisningen regelmæssigt bliver evalueret, og at underviserne på uddannelsen er pædagogisk kvalificerede.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen samlet set er tilrettelagt på en måde, så den studerende kan nå uddannelsens mål for læringsudbytte inden for den normerede studietid og med en samlet arbejdsbelastning svarende til uddannelsens omfang på 180 ECTS-point.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Er uddannelsen hensigtsmæssigt tilrettelagt?

Uddannelsen er opbygget af moduler på 15 ECTS-point, og det centrale fag, Balkanstudier, udgør de 135 ECTS-point ud af uddannelsens samlede 180 ECTS-point. Heraf udgør bachelorprojektet 15 ECTS-point. Derudover er der bachelortilvalg, der samlet udgør 45 ECTS-point. Bachelortilvalget indebærer, at ECTS-point skal opnås uden for det centrale fag. Endelig indeholder uddannelsen propædeutik svarende til 30 ECTS-point, som udbydes på uddannelsens første år (dokumentationsrapporten, s. 39-40).

Nedenfor ses en i forhold til uddannelsesstrukturen på s. 7 udbygget oversigt med det anbefalede studieforløb for uddannelsen, hvoraf prøveformer mv. fremgår. Oversigten giver et overblik over, hvordan fagmodulerne inden for sprog og realiafag er parret pr. semester.

Tabel 8 – Uddannelsens struktur (udbygget oversigt)

Semester	Modul	Titel	ECTS-point	Prøveform	Bedømmelse	Censur	Fagtype
Første	Modul 1	Propædeutik A	15	-	-	-	-
	Modul 2	Balkans historie, kultur og litteratur	15	Bunden mundtlig prøve med forbedelse	7-trins skalaen	Intern	Konstituerende

Andet	Modul 3	Propædeutik B	15	-	-	-	-
	Modul 4	Øst- og Sydøsteuropas generelle historie og kultur	15	Bunden mundtlig prøve med forbedelse	7-trins skalaen	Intern	Konstituerende
Tredje	Modul 5	Sprog 1 Bosnisk/Kroatisk/Serbisk	15	Bunden skriftlig prøve	7-trins skalaen	Intern	Konstituerende
	Modul 6	Balkans kultur, mentalitet, samfund: identitetsdannelse og moderne forhold	15	Bunden skriftlig prøve	7-trins skalaen	Intern	Konstituerende
Fjerde	Modul 7	Sprog 2 Bosnisk/Kroatisk/Serbisk	15	Bunden skriftlig prøve	7-trins skalaen	Intern	Konstituerende
	Modul 8	ToRS fællesfag Videnskab og videnskabs-teori	15	Bunden skriftlig hjemmeopgave	7-trins skalaen	Intern	Konstituerende
Femte	Modul 9	Sprog 3 Bosnisk/Kroatisk/Serbisk	15	Bunden skriftlig prøve	7-trins skalaen	Ekstern	Konstituerende
	Bachelortilvalg		15	-	-	-	-
Sjette	Bachelortilvalg		15 + 15	-	-	-	-
Syvende	Modul 10	Fordybelses-/Valgfrit emne	15	Bunden mundtlig prøve med synopsis	7-trins skalaen	Ekstern	Konstituerende og valg
	Modul 11	Bachelorprojekt	15	Fri skriftlig hjemmeopgave	7-trins skalaen	Ekstern	Konstituerende og obligatorisk

(Dokumentationsrapporten, s. 40-44 (uddrag)).

Det fremgår af studieaktivitetsskemaet, at al undervisning på uddannelsen foregår på hold med under 40 deltagere, samt at undervisningen forestås af VIP'er, med undtagelse af 4. semester, hvor der benyttes DVIP'er på fagmodulet sprog 2.

Universitetet oplyser, at uddannelsen lever op til kravet om, at de studerende skal have 12 timers undervisning pr. uge. Der udbydes mindst 140 timers undervisning de første fire semestre. På 5. og 6. semester tager de studerende deres bachelortilvalgsfag, og de studerendes samlede undervisningstimetotal er derfor ikke gjort op her. Under besøget tilkendegav de studerende, at de oplever uddannelsen som udfordrende og som et fuldtidsstudium.

Akkrediteringspanelet har i denne forbindelse udvalgt tre fagelementer for at se nærmere på fagmodulernes indhold og arbejdsbelastning.

De udvalgte fagelementer er følgende:

- Balkans historie, kultur og litteratur, 1.-semesterskursus
- Bosnisk/kroatisk/serbisk sprog 2, 4.-semesterskursus
- Balkans kultur, mentalitet, samfund: identitetsdannelse og moderne forhold (bacheloruddannelse 2010), 3.-semesterskursus.

(Dokumentationsrapporten, s. 142 f).

Balkans historie, kultur og litteratur er et grundfag, der skal introducere de studerende til hovedtrækkene i Balkans historie og sætte denne i forhold til et større identitetshistorisk og politisk perspektiv. De studerende skal desuden evne kritisk at arbejde akademisk med sekundær og primær litteratur.

Adjunkt og uddannelseskoordinator Tea Sindbæk forestod undervisningen i efterårssemesteret 2013. 12 studerende fulgte kurset. Undervisningen bestod af holdundervisning med indlagte mundtlige oplæg samt enkelte relevante gæsteforelæsninger, fx seminaret Croatian Language – its status and function through time, som blev afholdt på instituttet.

Akkrediteringspanelet har forholdt sig til kursusplanen for fagmodulet samt pensum og bemærker, at der til enkelte undervisningsgange er opgivet et relativt lille sideantal til forberedelse, og spurgte derfor de førsteårsstuderende om dette under besøget. Hertil svarede de studerende, at de fandt forberedelsen til faget meget tidskrævende, men at det også skal ses i lyset af, at det er et fag på 1. semester.

Fagmodulet bosnisk/kroatisk/serbisk sprog 2 er det første sprogfag på 3. semester efter propædeutikken på første år. Undervisningen består af to ugentlige undervisningsgange a to timer, hvor den ene undervisningsgang har fokus på auditive og mundtlige sprogfærdigheder og den anden gang har fokus på skriftlig sprogfærdighed. Dertil kommer to ugentlige støttetimer. Ekstern lektor, cand.mag. Tatjana Crnogorac forestod sammen med undervisningsassistent, cand.mag. Ehlmana Dedović undervisningen i forårssemesteret i 2014. Seks studerende fulgte kurset.

Akkrediteringspanelet har forholdt sig til kursusbeskrivelsen og planen og bemærker, at undervisningen synes hensigtsmæssigt tilrettelagt med henblik på at sikre, at de studerende når læringsmålene om hhv. at kunne oversætte en let dansk tekst til det studerede sprog korrekt samt at kunne anvende det studerede sprogs ortografi og tegnsætning sikkert og korrekt.

Fagmodulet Balkans kultur, mentalitet, samfund: identitetsdannelse og moderne forhold er et realiafag, som bliver udbudt på 3. semester. Det skal give indsigt i kulturerne og samfundene i de tidligere jugoslaviske lande fra etableringen af den kommunistiske stat til i dag (dokumentationsrapporten, s. 150). Adjunkt Tea Sindbæk forestod undervisningen i efterårssemesteret 2013, og otte studerende fulgte faget. Der blev afviklet to undervisningstimer om ugen i 14 uger. I løbet af kurset deltager de studerende i undervisningen, bl.a. gennem mundtlige oplæg. Derudover er der gæsteforelæsninger samt fælles ekskursion til fx Lund, hvor underviser Tea Sindbæk deltog med oplæg ved en forskningskonference med relevans for faget. Dertil kommer en indlagt tresiders skriveøvelse, der skal forberede de studerende til fagets afsluttende eksamen, som er en uges hjemmeopgave (dokumentationsrapporten, s. 150 f).

Akkrediteringspanelet har forholdt sig til fagets samlede kursusbeskrivelse, plan og pensum og vurderer, at faget er tilrettelagt hensigtsmæssigt for at kunne opfylde læringsmålene.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen samlet set er tilrettelagt hensigtsmæssigt, bl.a. i kraft af at mulighederne i form af gæsteforelæsninger og seminarer på hele instituttet udnyttes. Dette giver panelet indtryk af, at uddannelsens samlede mål dækkes af de enkelte fagmoduler. Derudover understøttes uddannelsens betoning af sprog af, at undervisningen suppleres af støttetimer med undervisningsassistenter.

Hvilke strategier og tiltag er iværksat for at afhjælpe eventuel lav gennemførelsesgrad?

Universitetet har oplyst følgende nøgletal for gennemførelse for hhv. 2012 og 2013, hvoraf andelen, der gennemfører på hhv. normeret tid og normeret tid plus et år, bl.a. fremgår:

Tabel 9 - Gennemførelsestider

Gennemførelse	2012 (årgang 2007) Antal/%		2013 (årgang 2008) Antal/%		2014 (årgang 2009) Antal/%	
Normeret tid	3	25,0 %	1	14 %	0	0
Normeret tid plus et år	5	66,7 %	1	28,6 %	3	30,0 %
Aktiv	2	16,7 %	3	42,9 %	2	20,0 %
Ophørt	2	16,7 %	2	28,6 %	5	50,0 %

(Supplerende oplysninger, marts 2015).

Af tabellen fremgår ligeledes tal for aktive studerende, dvs. andelen af udgangspopulationen af studerende, der efter normeret studietid plus et år stadig er indskrevet på uddannelsen, samt tal for andelen af de studerende, der er ophørt.

Der skal gøres opmærksom på, at tallene dækker over små populationer, hvorfor der skal nominelt få studerende til at udgøre en relativt høj procentdel. Ikke desto mindre indikerer de, at der er færre studerende, der gennemfører uddannelsen på normeret tid eller normeret tid plus et år i 2014 og 2013, end i 2012. Det skal her bemærkes, at uddannelsen også har en udfordring med hensyn til førsteårs frafald, hvilket også har betydning for gennemførelsestallene, men dette forhold kan dog ikke alene forklare tallene. Frafaldet behandles nedenfor.

Universitetet har, jf. sin kvalitetssikringsredegørelse, en standard på fakultetsniveau, der fastslår, at hvis mere end 25 % af en bachelorårgang ikke gennemfører uddannelsen inden for normeret tid plus et år (fire år eksklusive propædeutik), skal studieledelsen iværksætte og redegøre for tiltag, med henblik på at forbedre gennemførelsen. Ovennævnte gennemførelsestal indikerer derfor, at uddannelsen er et opmærksomhedspunkt for universitetet, og det nævnes også i instituttets kvalitetssikringsredegørelse. Akkrediteringspanelet bemærker dog her kritisk, at opfølgende tiltag for uddannelsen ikke fremgår klart heraf, hvilket behandles yderligere under kriterium V.

Universitetet oplyser, at det identificerer særligt tre forhold på uddannelsen, der giver sig udslag i forsinkelse på studiet, og at det har iværksat tiltag til at imødegå dem:

1. Udlandsopholdet på 5. semester, da de studerende ikke kan få overført ECTS-point for et helt semester
2. Valg af tilvalgsfag, hvis de studerende ikke kan få de fag, de vil have
3. Overgangen fra grundfag til selvstuderet forløb og bachelorprojektet, som er en udfordring for de studerende, der kan føre til forsinkelse.

Ad 1. Universitetet oplyser, at nogle studerende bliver forsinkede, når de tager på udlandsophold, hvilket de har mulighed for på 5. semester. De studerende har ofte kun mulighed for at få overført 15 ECTS-point for sprogfag, og de mangler derfor 15 ECTS-point for at have gennemført et helt semester.

Universitetet oplyser, at man søger at afhjælpe denne problematik ved at opfordre de studerende til enten at skrive en pointgivende opgave med onlinevejledning under opholdet eller at tage en del af deres tilvalgsfag under opholdet. Sidstnævnte kræver dog, at der er det rette og engelsksprogede kursusudbud, som de studerende kan tage, hvilket ikke altid er tilfældet.

Ad 2. Universitetet oplyser, at nogle studerendes forsinkelse kan opstå i forbindelse med valg af tilvalgsfag, hvis de studerende oplever ikke at kunne få de fag, de ønsker.

For at imødegå dette forsøger universitetet tidligt at forberede de studerende på, at de skal vælge tilvalgsfag. Studievejledningen inddrages her i forbindelse med information og vejledning om dette.

Ad 3. Universitetet oplyser, at de studerende bliver forsinkede i forbindelse med overgangen til de selvstuderede forløb og bachelorprojektet.

Universitetet oplyser, at vejlederne her bliver opfordret til at gøre en indsats for at forventningsafstemme med de studerende vedrørende produktkravene og niveauet for bachelorprojektet og de selvstuderede forløb. Desuden søger vejlederne at holde en tæt kontakt til de studerende under forløbet. Universitetet peger også på, at der i uddannelsesstilrettelæggelsen er indlagt progression i form af flere skriftlige opgaver, der skal forberede de studerende til de mere individuelle forløb, og at dette er et permanent opmærksomhedspunkt.

Universitetet har ikke oplyst tal for, hvor mange der bliver forsinkede som følge af hvert enkelt af de oplistede forhold, og der er tvivl om, hvorvidt forholdene er identificeret på baggrund af egentlige analyser. Universitetet peger desuden på andre faktorer, der påvirker gennemførelsestallene, såsom de studerendes studiearbejde. På instituttet har man udarbejdet et 37-timers arbejdschema, som de studerende kan gøre brug af til at strukturere deres studium (dokumentationsrapporten, s. 22). Under besøget gjorde universitetet desuden opmærksom på, at implementeringen af studiefremdriftsreformen vil afhjælpe den ringe grad af gennemførelse på normeret tid. Universitetet har på fakultetsniveau lanceret en plan med tiltag, der skal understøtte implementeringen af studiefremdriftsreformen, herunder tiltag som automatisk tilmelding til eksamener, med henblik på at de studerende

gennemfører fulde semestre. Akkrediteringspanelet bemærker hertil, at implementeringen af studiefremdriftsreformen ikke er nok til at løse udfordringerne, men skal suppleres med andre tiltag, hvilket universitetet også er i færd med.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen har en betydelig udfordring med hensyn til de studerendes gennemførelse. Universitetet har rettet en opmærksomhed mod problematikkerne, bl.a. ved at iværksætte de tiltag, som er beskrevet ovenfor. Panelet vurderer, at mange af disse tiltag virker fornuftige, men konstaterer, at virkningen endnu ikke kan ses.

Hvilke strategier og tiltag er iværksat for at afhjælpe eventuelt stort frafald?

Universitetet har oplyst følgende nøgletal for frafald på uddannelsens første år (tabel 10).

Tabel 10 – Frafald på første år

Førsteårsfrafald	2011	2012	2013
Frafald, %	10 %	15,4 %	27,3 %
Frafald, antal	1 ud af 10	2 ud af 13	3 ud af 11

(Supplerende oplysninger, marts 2015).

Igen skal der gøres opmærksom på, at procentsatserne dækker over et relativt lille antal studerende. Tallene indikerer ikke desto mindre, at uddannelsen har en udfordring med frafald i løbet af første år. Akkrediteringspanelet bemærker her, at de studerende på første år følger propædeutik. Underviserne og de studerende oplyste under besøget, at det særligt er i forbindelse med propædeutikken, at studerende falder fra, enten fordi de studerende ikke har været forberedt på, hvor meget sprogdelen fylder på uddannelsen, eller fordi sværhedsgraden af sprogundervisningen er høj, også for studerende, der stammer fra Balkan.

Ledelsen og undervisere på universitetet oplyste desuden under besøget, at nogle indskrevne studerende aldrig dukker op på studiet. Disse tæller også med i frafaldsstatistikken. For at imødegå dette er universitetet ved at indføre stopprøver med henblik på at sikre, at alle de studerende, der står registreret som frafaldne, også rent faktisk har påbegyndt studiet. Universitetet har en forventning om, at dette kan være med til at nedbringe frafaldstallet (dokumentationsrapporten s. 19).

Universitetet benytter også et årligt åbent hus-arrangement for kommende studerende til at afstemme de potentielle studerendes forventninger til uddannelsen.

Universitetet nævner i høringssvaret til akkrediteringsrapporten, at universitetet indfører et karakterminimumskrav på 7 i 2016. Som følge heraf forventes det, at det i højere grad er motiverede studerende der søger ind på uddannelsen (høringssvar s. 1).

Akkrediteringspanelet vurderer samlet set, at universitetet har en betydelig udfordring med frafald på første år af uddannelsen, og at det til dels kan tilskrives propædeutikken. Universitetet er opmærksomt på frafaldsproblematikken, men virkningerne af tiltag som stopprøver, åbent hus-arrangementer samt indførelsen af karakterkrav ved optagelse kan endnu ikke aflæses.

Er underviserne pædagogisk kvalificerede?

Universitetet oplyser, at undervisningskvalifikationer indgår som et fast punkt ved ansættelser, og at opnormering af undervisningskvalifikationer indgår i medarbejdernes årlige MUS. Adjunkter får et adjunktpædagogikum, og instituttets studienævn arrangerer hvert semester en såkaldt undervisningsdag, hvor undervisningsrelevante temaer tages op, såsom onlineundervisning og studiefremdriftsreformen. Universitetets uddannelsesenhed på fakultetet TEACH udbyder desuden undervisningsdage om relevante emner mindst en gang om året (dokumentationsrapporten, s. 20).

Under besøget oplyste universitetet, at studieadjunkterne har en klub, hvor de mødes to-fire gange årligt og diskuterer undervisning og pædagogik, fx brug af elektronisk baserede undervisningsredskaber i sprogundervisningen.

Undervisningen på uddannelsen bliver systematisk evalueret gennem midtvejs- og slutevalueringer, hvilket er i overensstemmelse med instituttets procedurer for obligatoriske midtvejsevalueringer og skriftlige slutevalueringer på alle kurser. Midtvejsevalueringer benyttes af underviserne til at udvikle kurserne, mens de skriftlige slutevalueringer tilgår studienævnet på instituttet. Slutevalueringerne behandles i studienævnet, der sammenfatter resultaterne i en rapport og beslutter sig for eventuel opfølgning.

Akkrediteringspanelet har under besøget spurgt de studerende om deres oplevelse af underviserne, og de gav udtryk for, at underviserne er lydhøre over for feedbacken i forbindelse med evalueringerne. Specifikt i forhold til deres oplevelse af sprogundervisningens pædagogiske tilrettelæggelse nævnte de, at den var god, og at redskaber som differentieret undervisning blev taget i brug.

Akkrediteringspanelet vurderer, at underviserne, der er tilknyttet uddannelsen i balkanstudier, løbende bliver evalueret, og at uddannelsen sikrer, at underviserne er pædagogisk kvalificerede.

Har de studerende mulighed for udlandsophold?

Akkrediteringspanelet konstaterer, at de studerende har mulighed for udlandsophold på 5. semester, hvor hele årgange ofte er på udvekslingsophold på universitetet i Zagreb. Som tidligere beskrevet har universitetet gode kontakter i Kroatien, bl.a. via den kroatiske ambassade i København (dokumentationsrapporten, s. 20-21).

Adspurgt om muligheden for udlandsophold tilkendegiver de studerende, at de stort set fra 1. semester får information om muligheden for ophold i Kroatien på 5. semester. Desuden giver de udtryk for, at underviserne, særligt uddannelseskoordinatoren, er tilgængelige i forbindelse med spørgsmål om udlandsophold, hvis man vil andre steder hen end Kroatien. Fra centralt hold arrangerer universitetet også dage, hvor de studerende kan høre om udvekslingsmuligheder.

Forud for et udlandsophold skal de studerende søge studienævnet om forhåndsgodkendelse og efterfølgende om merit for opholdet.

Akkrediteringspanelet bemærker, at universitetet har gjort opmærksom på, at de studerende ofte ikke får overført et fuldt semesters ECTS-point for opholdet, bl.a. fordi de har vanskeligt ved at vælge tilvalgsfag, når de tager på udlandsophold. Dette medfører forsinkelse på uddannelsen. Universitetet er opmærksomt på dette forhold og forsøger at afhjælpe det ved at give de studerende mulighed for onlinevejledning i forbindelse med selvstuderede projekter, mens de er væk. Virkningen af disse tiltag kan endnu ikke ses. Panelet finder, at universitetet med fordel kan indgå aftaler med universiteterne i regionen med henblik på at tilrettelægge semesterforløb, der sikrer de studerende fuld merit.

Akkrediteringspanelet vurderer, at de studerende har gode muligheder for at komme på udlandsophold, men bemærker kritisk, at udlandsophold udgør en forsinkelsesfaktor.

Kriterium V: Intern kvalitetssikring og -udvikling

Kvalitetssikringen af uddannelsen er i overensstemmelse med de europæiske standarder og retningslinjer for de videregående uddannelsesinstitutioners interne kvalitetssikring af uddannelser og er velfungerende i praksis.

Uddybning:

Institutionen sikrer, at:

- der gennemføres løbende kvalitetssikring og -udvikling af uddannelsens tilrettelæggelse og gennemførelse, herunder indsamling, analyse og anvendelse af relevant information og de studerendes evaluering af undervisningen,
- der gennemføres periodiske evalueringer af uddannelsen med inddragelse af aftagere og øvrige relevante interessenter,
- dele af uddannelsen, som gennemføres uden for institutionen, herunder praktik, kliniske forløb og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, omfattes af det systematiske kvalitets-sikringsarbejde,
- uddannelsens fysiske faciliteter, og materielle ressourcer er relevante for at realisere målene for læringsudbyttet.

Vurdering

Kriteriet er delvist tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen har problemer med frafald og gennemførelse, og at instituttets kvalitetssikringsredegørelse ikke i tilstrækkelig grad anvendes til monitorering og opfølgning. Der er ligeledes en vis usikkerhed om, hvorvidt den studiestatistiske data, der har ligget til grund for monitoreringen af uddannelsens frafald og gennemførelse, har været valid.

Der foretages systematisk evaluering af undervisningen på uddannelsen, samt dimittend- og trivselsundersøgelser. Disse evalueringer og undersøgelser er fastlagt i et årshjul for indsamling og behandling af data, som kan benyttes i forbindelse med den løbende monitorering af uddannelsen. I forbindelse hermed bliver det ligeledes sikret, at uddannelsen har tilstrækkelige fysiske faciliteter og materielle ressourcer.

Der er fra centralt hold indført procedurer for periodiske evalueringer af uddannelsen med inddragelse af eksterne repræsentanter. Procedurerne har dog endnu ikke været taget i brug.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Bliver information om uddannelseskvaliteten løbende indsamlet og anvendt?

Det Humanistiske Fakultet på Københavns Universitet har i 2012 udarbejdet en politik, som danner ramme for kvalitetssikringsarbejdet på fakultets-, institut- og uddannelsesniveau. Politikken har til formål at fastlægge en klar ansvarsfordeling for kvalitetsarbejdet og for procedurer for monitorering, indsamling og behandling af information om uddannelserne ([kilde: http://hum.ku.dk/omfakultetet/kvalitetssikring/kvalitetssikringspolitik/](http://hum.ku.dk/omfakultetet/kvalitetssikring/kvalitetssikringspolitik/)).

Universitetet oplyser, at man indsamler følgende informationer:

- Undervisningsevalueringer (gennemføres som minimum, hver gang et fagelement udbydes for første gang, og derefter som minimum, hver anden gang fagelementet udbydes, medmindre der er foretaget væsentlige ændringer af fagelementet)
- Dimittendundersøgelser (gennemføres løbende, opsummeres og analyseres mindst hvert fjerde år)
- Aftagerpanelmøder (mindst ét møde pr. panel pr. år)
- Dialog med censorformandskab (årsberetning samt eventuel øvrig dialog)
- Trivsels- og tilfredshedsmålinger (hvert år) og undervisningsmiljøvurderinger (hvert tredje år)

- Studerendes kontakt til studie- og karrierevejledere (løbende).
(Dokumentationsrapporten s. 28-29)

Dertil kommer statistisk information, som uddannelsen har tilgængelig via fakultetets platform for ledelsesinformation. Fx kan nævnes nøgletal for bestand, frafald, gennemførelse, optag, produktion, karakterer og beskæftigelse.

Universitetet har et årshjul for ledelsesinformation og indsamling af data, der fastlægger kadencen for indsamling, analyse og offentliggørelse samt ansvaret for opfølgning mv.

Alle evalueringer, undersøgelser og målinger skal tages op og behandles i instituttets studienævn. Det er desuden institutlederens ansvar at udarbejde en årlig kvalitetssikringsredegørelse, der forelægges dekanatet på fakultetet. Her skal instituttet redegøre for uddannelsernes bestand, frafald og gennemførelse mv. samt for undervisnings-evalueringer, der er foretaget på uddannelsen. Af redegørelsen skal det med andre ord fremgå, hvis der er kritiske forhold på uddannelsen, som kræver opfølgning, samt hvem der er ansvarlig for dette.

Akkrediteringspanelet har set instituttets kvalitetssikringsredegørelse fra hhv. 2013 og 2014, som bl.a. indeholder tal for bestand, frafald og gennemførelse samt opsummering af undervisningsevalueringer på balkanstudier. Fra-faldstallene og gennemførelsestiderne nævnes som opmærksomhedspunkter for uddannelsen. Panelet bemærker dog kritisk, at der ikke fremgår konkrete opfølgningsinitiativer for uddannelsen. Det skaber tvivl om, hvorvidt instrumentet bliver brugt efter hensigten.

Akkrediteringspanelet bemærker i forlængelse heraf også, at man på uddannelsen har identificeret årsager til forsinkelse og frafald på baggrund af observationer, men panelet har ikke set, at der er foretaget egentlige analyser heraf. Ligeledes er der en vis usikkerhed med hensyn til de studiestatistiske data, der ligger til grund for monitoreringen af uddannelsen. Universitetet oplyser, at sidstnævnte kan skyldes implementering af et nyt fællesadministrativt statistisk system (dokumentationsrapporten s. 29). Udfordringerne med hensyn til frafald og gennemførelse er dog blevet diagnosticeret, hvilket tiltag til understøttelse af gennemførelse mv. vidner om.

Universitetet redegør i sit høringssvar til akkrediteringsrapporten for, at fakultetets procedurer for indsamling og behandling af information om uddannelserne er blevet revideret ultimo 2014, med henblik på at styrke indsamlingen og behandlingen af data. Universitetet nævner i forlængelse heraf, at den årlige kvalitetsredegørelse vil indeholde en mere detaljeret uddannelsesredegørelse, hvor status og fremtidsperspektiver for uddannelsen tages op og hvor opfølgningen på eventuelle kritiske forhold vil fremgå (Høringssvar s. 2). Akkrediteringspanelet tager dette til efterretning.

Med hensyn til undervisningsevalueringer oplyste ledelsen og underviserne under besøget, at disse foretages systematisk i overensstemmelse med instituttets kvalitetssikringsprocedurer. Som nævnt under kriterium IV er der for uddannelserne på instituttet fastlagt en procedure for obligatoriske midtvejsevalueringer og skriftlige slutevalueringer for alle kurser. Midtvejsevalueringer benyttes af undervisere til at udvikle kurserne, mens de skriftlige slutevalueringer tilgår studienævnet på instituttet. Slutevalueringerne behandles i studienævnet, der sammenfatter resultaterne i en evalueringsrapport og beslutter sig for eventuel opfølgning.

Akkrediteringspanelet har som eksempel set studienævnets evalueringsrapport fra 2014, hvori kursusevalueringerne er sammenfattet. I rapporten fremhæves det bl.a., at de studerende til et af kurserne ønskede anden litteratur. Panelet spurgte de studerende om deres oplevelse af brugen af undervisningsevalueringerne på uddannelsen, og de gav udtryk for, at der afsættes tid til evaluering i undervisningen, og at underviserne generelt er lydhøre over for den feedback, som de studerende kommer med. De studerende nævnte bl.a. som eksempel, at der blev lyttet, da de havde fundet litteraturen til et kursus for vanskelig.

Akkrediteringspanelet vurderer, at information om uddannelseskvaliteten bliver indsamlet regelmæssigt, idet der foretages løbende undersøgelser og målinger i overensstemmelse med fakultetets årshjul samt undervisningsevalueringer. Informationen indgår i en løbende monitorering af uddannelsen. Panelet vurderer dog samtidig, at der er tvivl om de studiestatistiske data, der har været tilgængelige, samt at der af instituttets kvalitetssikringsredegø-

relse ikke fremgår konkrete tiltag som svar på opmærksomhedspunkter som frafald og gennemførelse. Panelet konstaterer, at universitetet bl.a. har bebudet at ville styrke indsamlingen og behandlingen af data på fakultetsniveau fremadrettet.

Bliver den samlede uddannelse periodisk evalueret med inddragelse af aftagere og øvrige relevante interessenter?

Med hensyn til evaluering af uddannelser med brug af eksterne eksperter har universitetet i sommeren 2014 fra centralt hold formuleret retningslinjer for uddannelsesevalueringer. Det Humanistiske Fakultet har i forlængelse heraf udarbejdet en procedure for periodisk uddannelsesevaluering. Proceduren lægger op til, at evaluering af fakultetets uddannelser skal foretages mindst hvert sjette år, og at evalueringen skal bestå af følgende elementer:

- Fagspecifikke dele af instituttets uddannelsesredegørelse
- En udfyldt uddannelsesevalueringsskabelon
- En dialog med eksterne eksperter
- Uddannelsens handleplaner
- Referat af dialogen med de eksterne eksperter, herunder deres konkrete input
- Afsluttende møde med dekanen.

(www.hum.ku.dk/omfakultetet/kvalitetssikring/dokumenter/procedure_for_uddannelsesevaluering.pdf).

Det fremgår af universitetets retningslinjer for uddannelsesevalueringer, at de eksterne eksperter, der skal benyttes ved en uddannelsesevaluering, defineres som ”personer med stor viden om uddannelsens faglige indhold og kontekst samt personer, der kan bidrage med et tværfagligt perspektiv på uddannelsen”. Akkrediteringspanelet bemærker, at proceduren endnu ikke er taget i anvendelse.

Akkrediteringspanelet bemærker, at periodiske evalueringer af uddannelserne med inddragelse af aftagere og øvrige relevante interessenter i 2013 blev et nyt krav til institutionerne i forbindelse med uddannelsesakkreditering. Bekendtgørelsens krav på dette område svarer ikke til de mere omfattende krav, bekendtgørelsen i forbindelse med institutionsakkreditering stiller til regelmæssige evalueringer af uddannelserne med inddragelse af eksterne eksperter. Men kravene i forbindelse med uddannelsesakkreditering kan ses som et første skridt i retning af at opfylde de krav, som institutionsakkreditering stiller.

Uddannelsen bliver evalueret med eksterne interessenter i forbindelse med de studieordningsrevisioner, som finder sted med en fast kadence hvert tredje år. Her sendes studieordningen i høring hos aftagerpanelet og det relevante censorformandskab. Derudover tages uddannelsesrelevante emner op i forbindelse med aftagerpanelmøder på instituttet, som det fremgår under kriterium I.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der foreligger en procedure for periodiske evalueringer med eksterne eksperter, men at denne endnu ikke er indført på uddannelsen.

Sikrer uddannelsen løbende de nødvendige fysiske faciliteter og materielle ressourcer?

Det er studieledelsen, der sammen med uddannelseskoordinatoren og underviserne aftaler undervisningsplanen semester for semester og herunder aftaler, hvilke ressourcer der skal afsættes til fx DVIP'er. Ressourcer til de fysiske faciliteter bliver fastsat på fakultetsniveau.

Det fremgår af universitetets procedure for studiemiljøet, at der foretages undervisningsmiljøvurderinger hvert tredje år. Resultaterne heraf behandles centralt på universitetet samt på fakulteterne. Fakultetet udarbejder herefter en særskilt handleplan for at rette op på eventuelle problemer i studiemiljøet. Desuden foretages trivsels- og tilfredshedsmålinger hvert år.

Under akkrediteringspanelets besøg gav de studerende indtryk af, at de ikke oplevede mangler med hensyn til de fysiske faciliteter. Panelet bemærker her positivt, at det fik et godt indtryk af faciliteterne, herunder nærheden mellem undervisningslokalerne, biblioteket og VIP'ernes kontorer.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der er de nødvendige fysiske faciliteter for uddannelsen, samt at forholdene på uddannelsen løbende evalueres.

Om akkrediteringen

Lovgrundlag

En akkrediteringsvurdering af en uddannelse er en faglig vurdering af, om uddannelsen lever op til foruddefinerede kriterier. Denne akkrediteringsvurdering er foretaget med udgangspunkt i de kriterier for uddannelsers kvalitet og relevans, som er fastlagt i bekendtgørelse nr. 745 af 24.6.2013 (Bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser)/bekendtgørelse nr. 250 af 14.3.2014 (Bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser under Kulturministeriet).

Metode og proces

Akkrediteringsprocessen bygger på metodiske elementer, som er internationalt anerkendte, og på de europæiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring af videregående uddannelse. Hovedelementerne i akkrediteringsprocessen er, at institutionen indsender sit skriftlige materiale for at vise, hvordan kriterierne er opfyldt, at et fagligt akkrediteringspanel vurderer dette, og at der udarbejdes en akkrediteringsrapport, som offentliggøres.

AI har tilrettelagt akkrediteringsprocessen med det formål at sikre en transparent proces og tilvejebringe et solidt dokumentationsmateriale, som akkrediteringspanelet kan foretage sin vurdering på baggrund af.

Processen skitseres kort herunder. En uddybning af processen findes i AI's *Vejledning til uddannelsesakkreditering. Eksisterende uddannelser og udbud*, som er tilgængelig på www.akkr.dk.

- Institutionen har været inviteret til et vejledende informationsmøde om akkrediteringsopgaven.
- Institutionen har indsendt redegørelsen og bilag for at vise, hvordan de opfylder kriterierne. Kravene til den skriftlige dokumentation fremgår af *Vejledning til uddannelsesakkreditering. Eksisterende uddannelser og udbud*.
- Akkrediteringspanelet og AI har analyseret materialet ud fra de kriterier, som er fastlagt for akkreditering af eksisterende uddannelser og udbud, og har bedt institutionen om at indsende supplerende dokumentation ved tvivlsspørgsmål.
- Akkrediteringspanelet og AI har været på besøg på uddannelsesinstitutionen.
- AI har udarbejdet akkrediteringsrapporten på baggrund af institutionens skriftlige materiale og besøget samt akkrediteringspanelets analyse og vurdering heraf. Rapporten er godkendt af akkrediteringspanelet.
- Rapporten har været i høring på uddannelsesinstitutionen. Hvis institutionen har indsendt et høringssvar, der har givet anledning til ændringer i vurderinger i rapporten, vil det fremgå i det følgende afsnit om sagsbehandling.
- AI har sendt den endelige akkrediteringsrapport til Akkrediteringsrådet og har samtidig offentliggjort rapporten på www.akkr.dk. Akkrediteringsrapporten danner grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse om positiv uddannelsesakkreditering, betinget positiv uddannelsesakkreditering eller afslag på uddannelsesakkreditering.
- Akkrediteringsrådet meddeler sin afgørelse til uddannelsesinstitutionen og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Organisering

Fra AI har akkrediteringskonsulent Anne Hallenberg stået for at gennemføre akkrediteringsprocessen og at udarbejde rapporten i samarbejde med områdechef Steffen Westergård Andersen, der har det overordnede ansvar.

Sagsbehandling

Ansøgningen er modtaget 1. juli 2014.

Akkrediteringsrapporten er sendt i høring hos institutionen 27. marts 2015.

Høringssvar vedrørende akkreditering af BA i Balkanstudier modtaget 13. marts 2015

Akkrediteringsrapporten er behandlet på Akkrediteringsrådets møde 26. juni 2015.

Dokumentation – samlet oversigt

- Dokumentationsrapport
- Studieordning for Øst- og Sydøsteuropastudier på BA-niveau med specialisering i de centrale fag Balkanstudier, Grækenlandstudier, Polsk og Russisk, 2010-ordningen

Bilag - Kriterium 1-

- Referat aftagerpanelmøde
- Powerpoint aftagere
- Kommissorium for Aftagerpanelet ToRS 2008
- Procedure for aftagerpanel
- Nøgletal 1 Ledighed

Bilag - Kriterium 2

- CV –PETSINIS
- CV Ismar Dedovic
- CV 2014 med publikationer TEA SINDBÆK
- CV Mana
- CV Salih
- CV TatjanaCrnogorac
- Krzysztof Stala CV
- Martin Curriculum Vitae til akkreditering (2014)
- Ekspertise og moduler Balkanstudier
- Nøgletal publikationstal

Bilag - Kriterium 3

- Kvalifikationsrammen og uddannelse
- Mål overfor moduler

Bilag - Kriterium 4

- Studieaktivitet
- Fagelement bosnisk-kroatisk-serbisk sprog 2 (3)
- Fagelement kultur og samfund i Sydøsteuropa
- Forløb (fagelement) Balkans historie
- Notat om udveksling

Bilag - Kriterium 5

- Kvalitetssikring
- Årshjul
- Evalueringsplan for ToRS
- evaluering_E2013_med_kommentarer
- Kvalitetssikringsrapport 12
- Kvalitetssikringsrapport 13

Supplerende oplysninger:

- 21. november 2014 vedr. korrekte uddannelsesetal samt oplysninger om forsinkelse af de studerende, og hvilke tiltag der sættes i værk for at understøtte gennemførelsen på uddannelsen
 - 13. marts 2015 vedr. korrekte frafalds- og gennemførelsestal
 - 20. marts 2015 vedr. bemandingsplan for miljøet omkring balkanstudier
 - 13. april 2015 universitetets høringssvar vedr. akkreditering af BA-uddannelsen i Balkanstudier, KU
-